

Tarama ve Tanı Testi Pozitif Saptanan Hastaya Yaklaşım

Doç. Dr. Elif Tükenmez Tigen

Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji ABD

EACS
European
AIDS
Clinical
Society

GUIDELI

Version 10.0

November 2019

English

AIDS*info*

**Guidelines for the Use of Antiretroviral Agents in
Adults and Adolescents with HIV**

Downloaded from <https://aidsinfo.nih.gov/guidelines> on 12/20/2019

Yeni tanı almış hastaya yaklaşım

- ▶ Öykü
- ▶ Fizik muayene
(Boy, kilo, VKİ, bel çevresi,TA)
- ▶ Laboratuvar ve görüntüleme tetkikleri

Öykü

Tıbbi

- ▶ Tam tıbbi öykü
- ▶ Soygeçmiş
erken kardiyovasküler hastalık, DM, HT, KBY
- ▶ Eş zamanlı ilaçlar
- ▶ Özgeçmiş ve güncel komorbiditeler
- ▶ Aşılama öyküsü

→İLK VİZİT

→İLK VİZİT

→HER VİZİT

→HER VİZİT

→ YILLIK

Öykü

Psikososyal

- ▶ Alışkanlıklar
alkol kullanımı, sigara, diyet, egzersiz, ilaç kullanımı.
- ▶ İş durumu
- ▶ Sosyal durum
- ▶ Psikolojik morbidite
- ▶ Partner ve çocuk.

→6-12 AYDA BİR

→HER VİZİTTE

→HER VİZİTTE

→HER VİZİTTE

→RİSK ALTINDAKİ
EŞ VE ÇOCUĞA TEST

Öykü

Cinsel

- ▶ Bulaş yolu
- ▶ Güvenli seks
- ▶ Eşin durumu ve eşe açıklama
- ▶ Gebe kalma ile ilgili konular
- ▶ Hipogonadizm, menapoz

6-12 ayda bir	Seksüel disfonksiyon değerlendirilmeli Cinsel yolla bulaş riski değerlendirilmeli
Gerektiğinde	

Laboratuvar-viroloji

İlk vizit ART öncesi

HIV antikoru pozitifliğinin doğrulanması	+			ART başlanırken HIV RNA daha sık izlenmelidir.
Plazma HIV RNA düzeyi	+	+	3-6ayda bir	
Genotipik direnç testi ve alt tipi	+	+/-	Virolojik başarısızlık durumunda	Daha önce yapılmadıysa ya da süperenfeksiyon riski varsa ART başlamadan önce genotipik direnç testi yapılmalıdır.
CCR5 tropizmi (mevcut ise)		+/-		ART rejimi, CCR5 antagonisti içeriyorsa tarama yapılmalıdır.

Laboratuvar-immünoloji

İlk vizit ART öncesi

Tam kan sayımı CD4 mutlak sayısı ve yüzdesi, CD4/CD8 oranı (isteğe bağlı: CD8 ve %)	+	+	3-6 ay	ART ile stabil ve CD4 sayısı >350/mm ³ ise yıllık izlem
HLA B5701 (mevcut ise)	+	+/-		Daha önce yapılmadıysa, abakavir içeren ART kullanmadan önce araştırılmalıdır.

Komorbiditeler

Kardiyovasküler hastalık,diyabet

Risk değerlendirmesi (Framingham skoru)

Kardiyovasküler hastalığı olmayan
>40 yaşındaki tüm erkekler ve >50 yaşındaki
tüm kadınlar

EKG

İleti sorunlarına yol açma olasılığı bulunan
ilaçlara başlanmadan önce

- ▶ Kan basıncı
- ▶ Total, HDL, LDL kolesterol, trigliserid,
glukoz

2 yılda bir

Endikasyon olduğunda

Yıllık

Yıllık
(≥ 8 saat açlık)

Komorbiditeler

Akciğer hastalığı

► Akciğer grafisi

Geçmişte akciğer hastalığı öyküsü
varsa

tüberkülozun yüksek endemik olduğu
bölgelerden gelen hastalar

► PPD; yüksek riskli grupta IGRAs (mümkünse)

TB endemik

IGRA önce
yapılmalı
mümkünse
(yalancı +)

Komorbiditeler

Karaciğer hastalığı

► Risk değerlendirmesi:

- alkol kullanımı
- viral hepatitler
- obezite
- diyabet
- insülin direnci
- Hiperlipidemi
- hepatotoksik ilaçlar

► ALT/AST,ALP, bilirübinler

Yıllık

3-12 ayda bir
Hepatotoksik ilaçlar başlanacaksa veya
kullanılıyorsa daha sık izlem

Komorbiditeler

Böbrek Hastalığı

► Risk değerlendirmesi:

- ❑ hipertansiyon
- ❑ diyabet
- ❑ aile öyküsü
- ❑ viral hepatitler
- ❑ düşük CD4 düzeyi
- ❑ sigara
- ❑ ileri yaş
- ❑ nefrotoksik ilaçlar

► e-GFR (CKD-EPI)

► İdrar incelemesi

Yıllık

Kronik böbrek yetmezliği için risk faktörleri varsa eGFR <90 ml/dak ise ve/veya nefrotoksik ilaçlar başlanacaksa ya da kullanılıyorsa daha sık izlem

3-12 ayda bir

Yıllık

eGFR < 60 mL/dk ise veya eGFR'de hızlı düşüş varsa her 6 ayda bir tarama
Proteinüri $\geq 1+$ ve/veya eGFR < 60 mL/dk ise İP/K veya İA/K** hesaplanmalıdır.

Komorbiditeler

Kemik Hastalığı

- ▶ Kemik profili: kalsiyum, PO4,ALP
- ▶ 25 (OH) D vitamini
- ▶ Risk değerlendirmesi
  - ileri yaş, kadın cinsiyet, hipogonadizm, ailede kalça kırığı öyküsü, düşük vücut kitle indeksi($\leq 19 \text{ kg/m}^2$), D vitamini eksikliği, sigara içme, fiziksel inaktivite, alkol kullanımı, steroid kullanımı

(>40 yaşındaki bireylerde
FRAX:www.shef.ac.uk/FRAX)

6-12 ayda bir

Risk altındaki bireyler taranmalı
Endikasyon olduğunda yeniden istenmeli

2 yılda bir

Komorbiditeler

Kemik Hastalığı

Özel durumlarda DXA önerilir

- Menapoz sonrası kadınlar
- ≥ 50 yaşında erkekler
- Küçük travma ile kırık öyküsü
- Düşme halinde risk yüksek
- Klinik hipogonadizm (semptomatik)
- Oral glukokortikoid kullanımı (> 3 ay en az 5 mg/g prednizon eşdeğeri)
- 40-50 yaş arası yüksek kırık riski olan hastalar (FRAX skorlamasına göre 10 yıllık majör osteoporotik kırık riski $> \% 20$)

Diğer komorbiditeler

Nörokognitif bozukluk	Tarama soruları	+	Endikasyon olduğunda	Bulgular anormal veya birey semptomatik ise, daha ileri değerlendirmeye alınmalıdır.
Depresyon	Sorgulama	+	Endikasyon olduğunda	Risk altındaki bireyler taranmalıdır.
Kanser	Mamografi		1-3 yıl	50-70 yaşları arasındaki kadınlar
	Servikal PAP		1-3 yıl	> 21 yaş HIV(+) kadınlar ya da ilk cinsel aktiviteden 1 yıl sonra
	Anoskopi ve PAP (erkeklerle seks yapan erkekler)		1-3 yıl	Yararı konusunda kanıt yok.

Koenfeksiyonlar

Cinsel yolla bulaşan hastalıklar	Sifiliz serolojisi	+	Yıllık / endikasyon olduğunda	Risk varsa daha sık taranmalıdır.
	Cinsel yolla bulaşan hastalıklar açısından tarama	+		
Viral hepatitler	Hepatit A	+		Risk varsa taranmalı, bağışık değilse aşılanmalıdır. Hepatit B aşısına yanıtızlarda TDF/TAF içeren ART başlanmalıdır.
	Hepatit B	+		
	Hepatit C	+		

Diğer serolojik testler

Kızamık/kızamıkçık serolojisi	+	Endikasyon varsa aşılama önerilir.
Varisella zoster virüs serolojisi	+	Endikasyon varsa aşılama önerilir.
Toksoplazma serolojisi	+	
CMV serolojisi	+	
Kriptokok antijeni (serum)	+/-	CD4< 100/mm ³
Tropikal tarama (örn,Schistosoma serolojisi) Leishmania serolojisi	+/-	Yolculuk öyküsüne/kökenine göre tarama yapılır.

Primer profilaksi

Patojen	Endikasyon	Proflaktik rejim
P.jirovecii	CD4 < 200 /mm ³ CD4<%14	TMP-SMZ fort tb 1x1
T.gondii	CD4 < 200 /mm ³ CD4<%14	TMP-SMZ fort tb 1x1
Mycobacterium tuberculosis	PPD> 5 mm	INH, 300 mg/g

Aşılar

Pnömonokok

- ▶ İnvaziv hastalık daha sık
- ▶ Tüm HIV (+)
- ▶ PCV-13'ten → 2 ay sonra PPV-23

Aşılar

Hepatit B

✓ Aşı

- Hedef Anti Hbs ≥ 10 IU/L/ 100 IU/L
anti-HBs <100 IU /L ise tek doz aşı

- ✓ Düşük CD4 sayısı ve yüksek viral yük $\rightarrow$ çift doz
(40 μ g)

Aşılar

Hepatit A

► Riskli hasta

seyahat, erkeklerle seks yapan erkekler, damar içi madde, kronik hepatit B veya C

► Riskli hastalarda anti-HAV Ig G

Aşılar

Etken	HIV pozitif bireylerde aşılama mantığı	Yorum
İnfluenza	Pnömoni oranı yüksek; tüm HIV enfeksiyonlu hastalarda önerilir.	Her yıl
Tetanoz	Genel toplumdaki gibi	
Suçiçeği	Suçiçeği ve zona daha sık görülür ve daha ağır seyreder.	Seronegatif ise aşı önerilir ($CD4 \geq 200/\mu l$).

Aşılar

Etken	HIV pozitif bireylerde aşılama mantığı	Yorum
Neisseria meningitidis	Genel toplumda olduğu gibi	Mümkünse konjuge aşı (2 doz) kullanılmalı, temas devam ediyorsa 5 yılda bir rapel yapılmalıdır. Polisakkarit aşı önerilmemektedir.
HPV	HIV ile birlikte edinilme riski mevcut Serviks ve anal kanser riski sağlıklı toplumdakinden daha yüksek	26 yaş/MSM ise 40 yaşa kadar aşılama önerilir. HPV enfeksiyonu gelişmişse, aşının etkinliği tartışmalı.
Sarı humma	Endemik bölgeye seyahat edecekler	CD4 $\geq$ 200/ μ l ise yapılabilir. Hematolojik neoplazi veya timüs rezeksiyonu/radyasyon söz konusu ise kontrendike 10 yılda bir rapel doz

Sonuç

- ▶ Geniş öykü ve fizik muayene
- ▶ HIV'e özgü testler
- ▶ Multisistemik değerlendirme
- ▶ Sorunların belirlenmesi
- ▶ Tedavi bir an evvel başlanmalı

A close-up, high-angle photograph of a large number of purple daisy-like flowers. The flowers are densely packed, filling most of the frame. Each flower has numerous thin, light purple petals radiating from a bright yellow center. The background is a soft, out-of-focus green, suggesting foliage. The overall lighting is bright and natural, highlighting the vibrant colors of the flowers.

Teşekkürler